

اردبیل بازدید
کردند. در این
بازدید بر توسعه
کمی و کیفی
تولید طبقات
بذری ارقام دیم

با جلب مشارکت بخش خصوصی و افزایش فعالیت‌های ترویجی و نفوذ ارقام جدید با توجه به ظرفیت‌های تولید تاکید شد. در همین راستا، رئیس بخش غلات موسسه همراه با همکاران موسسه اصلاح و تهیه نهال و بذر و کارشناس سازمان حفظ نباتات از مزارع دیم استان‌های آذربایجان شرقی و غربی بازدید کردند و بر نقش مدیریت زراعی در پایداری تولید در شرایط سخت محیطی و نقش رعایت دستورالعمل‌های فنی موسسه و استفاده از ارقام جدید مقاوم به زنگ تاکید کردند.

بازسازی و تعمیر مینی کمباین برداشت آزمایشات توسط کارشناسان موسسه انجام گرفت. با توجه به از کار افتادگی کامل یک دستگاه مینی کمباین برداشت آزمایشات معاونت موسسه در

کرمانشاه و نبود قطعات مورد نیاز در بازار به دلیل تحریم‌های ظالمانه، با

تلاش و همت محققین بخش خدمات فنی و تحقیقاتی ستاد موسسه و با حمایت اعتباری دفتر خدمات فنی سازمان قطعات اصلی کمباین تعمیر، طراحی و بازسازی شد. قطعات معیوب و ناقصی که امکان تهیه آن از بازار وجود نداشت با تهیه نقشه فنی از نمونه موجود طراحی و ساخته شدند. پس از بازسازی مراحل تست مزرعه این دستگاه با موفقیت ارزیابی گردید.

گردهمایی سالیانه موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور در شهریور ماه ۱۴۰۰ برگزار شد. بیست و هفتمین همایش سالیانه موسسه با حضور دکتر بازرگان، دکتر وفابخش، حجت‌الاسلام والمسلمین سعیدیان و جمعی از روسای مراکز و بخش‌های ستادی،

سرمقاله

نقش فناوری کشاورزی دقیق در اراضی دیم

بخش کشاورزی به عنوان محرک رشد اقتصادی در بیشتر کشورها مطرح بوده و وظیفه تأمین امنیت غذایی را که لازمه تأمین امنیت ملی هر کشوری است بر عهده دارد. با گذشت سال‌ها از وقوع انقلاب سبز و به رغم دستاوردهای قابل توجه در زمینه تولید مواد غذایی، هم اکنون کاهش مجدد سرعت رشد تولیدات کشاورزی نسبت به سرعت رشد جمعیت جهان بر کسی پوشیده نیست. با توجه به محدود بودن اراضی قابل کشت به خصوص اراضی کشاورزی مرغوب و آبی در بسیاری از مناطق جهان و ایران، تولید غذا به منظور تأمین تقاضای بیشتر بایستی از طریق فشرده‌سازی سیستم‌های تولید کشاورزی و استفاده از ظرفیت اراضی دیم انجام گیرد، اما استفاده فشرده از نهاده‌ها می‌تواند هزینه‌های جبران‌ناپذیری را نظیر تخریب اراضی به دلیل فرسایش و آلودگی خاک، کاهش ماده آلی و عناصر غذایی خاک، تخلیه و آلودگی منابع آب، افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای، از بین رفتن تنوع زیستی و در مجموع کاهش ظرفیت و پایداری اراضی کشاورزی به دنبال داشته باشد. فناوری‌های نوظهور نظیر سنجش از دور، سیستم اطلاعات جغرافیایی، اینترنت اشیا، تجزیه و تحلیل داده‌های بزرگ یا کلان داده و هوش مصنوعی ابزارهای امیدوار کننده‌ای هستند که در بهینه‌سازی عملیات و مصرف نهاده‌های کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرند و در دنیا در سطح وسیع مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور با همکاری سایر موسسات تحقیقاتی، دانشگاه‌ها و همچنین شرکت‌های دانش بنیان پروژه‌هایی در این خصوص آغاز کرده و امید است در آینده نزدیک شاهد نتایج موثر آن در عرصه‌های دیم کشور باشیم.

اخبار مؤسسه

پایش وضعیت محصولات زراعی دیم و تولید هسته‌های بذری در شمال غرب کشور انجام شد. دکتر علیزاده رییس

مؤسسه تحقیقات
کشاورزی دیم
کشور به همراه
مسئول بخش
تحقیقاتی حبوبات
و برنامه ملی جو

دیم تیرماه ۱۴۰۰ از آزمایشات و مزارع تکثیر هسته‌های بذری دیم در

محققان و اعضای هیات علمی مراکز و ایستگاههای تحقیقاتی استانی، جمعی از مدیران و کارشناسان سازمان جهاد کشاورزی استانها از روز سه شنبه ۲۳ شهریور ۱۴۰۰ به مدت ۲ روز بصورت ویدئو کنفرانس برگزار شد. در مراسم افتتاحیه این همایش دکتر وفابخش معاون محترم وزیر در امور زراعت با قدردانی از اقدامهای ارزنده موسسه دیم در معرفی ارقام و ارائه دستورالعملهای فنی دیم بر اهمیت گزینش ارقام با سازگاری اختصاصی در مناطق و اقلیمهای مختلف تاکید نمودند. دکتر بازرگان معاون وزیر و رئیس سازمان اذعان داشتند که تحقیقات دیم جایگاه ویژه‌ای در سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی دارد و گزارشهای رسیده از فعالیت محققان این موسسه فعالیت‌های نوید بخشی در ارتباط با بخش اجرا است. دکتر علیزاده ضمن گرامیداشت حضور شرکت کنندگان در اجلاس سالانه موسسه اظهار داشت که با معرفی اولین رقم کلزای گرمسیری، اولین رقم بالنگوی شهری و ده رقم دیگر از محصولات گندم، جو و نخود در سال ۱۳۹۹، تعداد ارقام معرفی شده موسسه به ۸۷ رقم رسیده است و این درحالی است که ۴۴ رقم از آنها در ۵ سال اخیر معرفی شده است و مناسب نیازهای موجود در عرصه‌ها و شرایط تغییر اقلیم هستند.

ریاست موسسه دیم وضعیت دیمزارهای کشور در خشکسالی شدید ۱۴۰۰ را تشریح کرد. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت

جهاد کشاورزی، دکتر علیزاده ریاست موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور در تبیین

وضعیت دیمزارهای کشور در شرایط سخت خشکسالی ۱۴۰۰ اظهار نمود که در اکثر مناطق کشور، مزارع الگویی دیم و مزارع تحت پروژه جهش تولید در دیمزارها که با استفاده از ارقام معرفی شده این موسسه همراه با بسته‌های زراعی توصیه شده به اجرا درآمده بودند توانستند تولید اقتصادی و عملکرد قابل قبولی داشته باشند. ایشان افزایش تنوع محصول و توسعه ارقام پاییزه و سازگاری اختصاصی ارقام مناسب برای کشت در اقلیمهای مختلف دیم کشور و رعایت اصول کشاورزی حفاظتی در قالب بی خاک‌ورزی یا کم خاک‌ورزی، حفظ بقایای گیاهی در مزارع و تناوب مناسب در کشت را رمز موفقیت کشاورزی پایدار در اراضی دیم عنوان کرد.

رویداد ملی شتاب نخود برگزار شد. در تیر ماه ۱۴۰۰ رویداد ملی شتاب نخود با همکاری معاونت موسسه تحقیقات کشاورزی دیم،

پارک علم و فن آوری کرمانشاه، دانشگاه جامع علمی کاربردی، شورای ملی نخود، سازمان جهاد کشاورزی و مدیریت ترویج استان کرمانشاه برگزار گردید در این رویداد در خصوص جایگاه و اهمیت نخود، ایجاد صنایع تبدیلی پایین دست، ضرورت تغییر فرهنگ غذایی مردم و استفاده از پروتئین نخود و ایجاد مشاغل و کارگاه‌های فرآوری نخود بحث و تبادل نظر شد. ایده‌های فن آورانه ارسالی از سراسر کشور در جهت کسب و کار و بازار نخود بررسی و سه ایده برتر انتخاب و مقرر گردید شرایط لازم برای ایجاد کسب و کار توسط پارک علم و فن آوری کرمانشاه فراهم گردد. در این رویداد ملی مهندس عادل جهانگیری عضو هیات علمی معاونت بعنوان عضو کمیته علمی حضور داشتند.

دو پروژه تحقیقاتی موسسه در صندوق حمایت از پژوهشگران و با حمایت ستاد توسعه زیست فناوری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به تصویب رسید. دو پروژه

تحقیقاتی موسسه با عنوان "تجزیه ارتباطی مقاومت به تنش‌های زیستی و غیر زیستی در توده‌های بومی عدس و ماشک با استفاده از نشانگرهای مولکولی" توسط دکتر تبریزی و همکاران و "بررسی کارایی مبتنی بر نشانگر مولکولی در تعیین منابع مقامت در لاین‌های پیشرفته نخود برای نژادهای غالب عامل بیماری پژمردگی و عامل بیماری برق زدگی" توسط دکتر پورعلی‌بابا و همکاران در راستای ارتقای زیرساخت‌های تحقیقاتی موسسه برای پژوهش‌های نوین و استفاده از منابع خارج از موسسه برای تحقیقات زیست فناوری، در صندوق حمایت از پژوهشگران با حمایت ستاد توسعه زیست فناوری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به تصویب رسید.

توسعه برنامه‌های به زراعی جدید موسسه با مشارکت سایر موسسات انجام می‌گیرد. جهت توسعه فعالیت‌های به زراعی

موسسه در سطح ملی در شهریور ماه ۱۴۰۰ جلسات ویناری مشترک با موسسه تحقیقات فنی مهندسی و موسسه تحقیقات خاک و آب برگزار شد. کشاورزی حفاظتی، کشاورزی هوشمند، کشاورزی دقیق، ارتقاء بهره‌وری بارش، اثرات تغییر اقلیم و مسائل مربوط به ضایعات و تلفات تولید محصولات دیم بعنوان موضوعات اصلی همکاری با موسسه تحقیقات فنی مهندسی و تهیه نقشه اراضی با قابلیت دیم و تدوین برنامه تناسب اراضی محصولات دیم بعنوان موضوعات اصلی همکاری با موسسه تحقیقات خاک و آب به توافق رسید.

برنامه بذری و پشتیبانی فنی موسسه از پروژه جهش تولید در دیمزارها تدوین و نهایی شد. در برنامه پنج ساله جهش تولید

سطح قابل توجهی از مزارع دیم به زیر کشت ارقام جدید با دستورالعمل‌های فنی موسسه دیم خواهد رفت. دکتر علیزاده در

نیز دانشگاه‌ها برای اندازه‌گیری میزان روغن دانه به روش غیر تخریبی (با دستگاه NMR) است.

معرفی همکار

آقای دکتر بهمن عبدالرحمانی

دکتر بهمن عبدالرحمانی متولد ۱۳۴۹، عضو هیات علمی و استادیار در ستاد موسسه تحقیقات کشاورزی دیم در بخش تحقیقات مدیریت منابع است. ایشان دوره کارشناسی را در رشته زراعت و اصلاح

نباتات در سال ۱۳۷۲ از دانشگاه تبریز اخذ کردند و موفق به اخذ کارشناسی ارشد در سال ۱۳۷۷ از دانشگاه گیلان شدند و از همان سال فعالیت تحقیقاتی و علمی خود را در موسسه دیم شروع کردند. دکتر عبدالرحمانی مدرک دکتری خود را در رشته زراعت با گرایش فیزیولوژی گیاهان زراعی در سال ۱۳۸۷ از دانشگاه تبریز دریافت کردند. ایشان در طول خدمت خود در موسسه دیم ۱۹ پروژه تحقیقاتی در زمینه به زراعی غلات، دانه های روغنی و علوفه اجرا کردند. از دستاوردهای پژوهشی ایشان انتشار ۳۵ مقاله علمی پژوهشی در مجلات داخلی و خارجی، ۴۵ مقاله در همایش های داخلی و بین المللی، انتشار ۹ فقره نشریه فنی و چاپ ۱۲۵ مقاله تحلیلی در روزنامه سراسری عصر آزادی می‌باشد. دکتر عبدالرحمانی موفق به چاپ دو فقره کتاب تحت عنوان ۱- پرایمینگ بذر راهکاری سریع برای بهبود جوانه زنی، رشد و عملکرد گیاهان زراعی در شرایط تنش های محیطی و ۲- مقدمه ای بر اصول زراعت نوین بر اساس نتایج تحقیقات انجام گرفته شدند.

یادی از یک همکار قدیمی

آقای دکتر سید حسین صباغ پور

دکتر سید حسین صباغ پور متولد سال ۱۳۳۸ در شهر همدان است. دوره کارشناسی خود را در دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۶۴ به اتمام رساند. از آبان سال ۱۳۶۷ در مرکز تحقیقات

کشاورزی، منابع طبیعی گرگان-گنبد مشغول خدمت شد. در شهریور سال ۱۳۷۳ موفق به اخذ کارشناسی ارشد از دانشگاه تربیت مدرس تهران در رشته اصلاح نباتات شد. در سال ۱۳۷۵، با نظر سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی از موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال بذر به موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور منتقل و به عنوان رئیس بخش ملی حبوبات در کرمانشاه مشغول انجام وظیفه شد. در مهر ۱۳۷۶ جهت ادامه تحصیل در مقطع دکتری به مرکز بین المللی ایکریسات در

تشریح برنامه جهش تولید عنوان کرد که عملیات اجرایی جهش تولید در دیمزارها با مشارکت ستاد اجرایی

فرمان حضرت امام (ره) و وزارت جهاد کشاورزی از سال زراعی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در شش استان آغاز شده و به تمام استان‌های دیم خیز کشور تسری می‌یابد. موسسه دیم برای اجرای این برنامه، نیاز بذری در طبقات مختلف آن را را پیش بینی کرده و با مشارکت بخش خصوصی تامین خواهد کرد. وی با بیان این که تولید هسته‌های بذر دیم نیاز به آبیاری مطمئن دارد بر ضرورت تکمیل و توسعه زیرساخت‌ها در ستاد و مراکز همکار این موسسه تاکید نمود. دکتر علیزاده با اشاره بر این که موسسه دیم در سال ۱۳۹۹ رتبه نخست انتقال فناوری به بخش خصوصی در بین ۲۱ موسسه تحقیقات کشاورزی و مراکز ملی را بدست آورده است، اذعان داشت که در حال حاضر ۶۱ قرارداد فعال با بخش خصوصی در زمینه انتقال فناوری بذر گندم، حبوبات، دانه های روغنی و علوفه دیم را داریم. وی افزایش مشارکت بخش خصوصی را از سیاست های موسسه در راستای افزایش نفوذ ارقام جدید و برنامه جهش تولید در عرصه های دیم عنوان کرد.

معرفی واحد تحقیقاتی

آزمایشگاه کیفیت روغن معاونت موسسه تحقیقات کشاورزی

دیم کشور. دانه‌های روغنی بعد از غلات دومین منبع اصلی انرژی

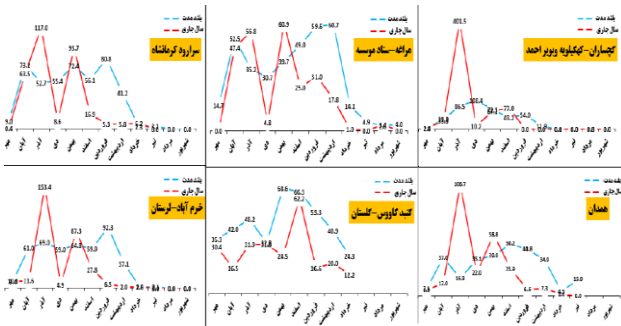

مورد نیاز مردم دنیا به شمار می‌روند. تولید و تامین دانه‌های روغنی مورد نیاز کشور امروزه یکی از بزرگترین

دغدغه‌های بخش کشاورزی است. بنابراین لزوم آگاهی از وضعیت کمی و کیفی روغن‌های گیاهی بخصوص در پروژه‌های تحقیقاتی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. آزمایشگاه کیفیت روغن معاونت موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور (ایستگاه سرارود) با هدف ارزیابی کمی و کیفی انواع دانه‌های روغنی مورد مطالعه در شرایط دیم کشور (کلرنگ، کلزا، بالنگوی شهری، کاملینا، آفتابگردان، خردل روغنی و...) در سال ۱۳۸۶ تاسیس شد. این آزمایشگاه مجهز به دستگاه‌ها و تجهیزاتی از قبیل NMR، سانتریفیوژ، سوکسله، آن، ژرمیناتور، شیکر، PH متر، دیش‌واشر، دستگاه بذر شمار و... می‌باشد. این آزمایشگاه علاوه بر ارائه خدمات به همکاران موسسه تحقیقات کشاورزی دیم، آماده همکاری با سایر موسسات و مراکز تحقیقاتی و

rotation with wheat, barely, chickpea and feed legumes under rainfed condition. This variety has about 42 percent oil content and high content of linolenic acid (Omega3). Sara with white flowers is well known as cold tolerance variety that can tolerate up to -17 °C in seedling stage. The seed yield performance of this variety is about 900 kg/ha in semi-cold dryland areas.

تغییرات بارش در ایستگاه‌های دیم در اقلیم‌های مختلف در سال زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ نسبت به بلند مدت

بخش فرهنگی-جایگاه و خیمه عاشقان حسینی موسسه در ماه محرم برپا شد. با توجه به شرایط کرونایی و اجتناب از اجتماع، خیمه عاشقان حسینی در دهه محرم در محیط باز برپا شد و فعالیت‌های فرهنگی نظیر مسابقه کتابخوانی، تبیین پیام‌های عاشورا با نقاشی، شعر و دلنوشته، بخش ندورات و مراسم زیارت عاشورا در طی دهه محرم انجام شد.

فصلنامه داخلی دیم - (نشر به علمی-خبری)

شماره ۴- سال دوم - تابستان ۱۴۰۰

مدیر مسئول: خشنود علیزاده، سردبیر: رامین لطفی

هیات تحریریه: خشنود علیزاده، اسماعیل زادحسن، مظفر روستایی،

هادی خرسندی، حمید حسینیان خوشرو، رامین لطفی

مدیر داخلی: رویا فردوسی، پشتیبان: پریسا ایراندوست آذر

نشانی: آذربایجان شرقی، مراغه، کمربند شمالی، موسسه

تحقیقات کشاورزی دیم کشور، تلفن تماس: ۰۴۱-۳۷۲۲۸۰۷۸

کشور هندوستان عزیمت نمود و در بهمن سال ۱۳۷۹ پس از اخذ دکتری در رشته ژنتیک و اصلاح نباتات به کشور بازگشت. از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۷ به عنوان رئیس بخش ملی حبوبات در کرمانشاه مجدداً مشغول انجام وظیفه شد. در سال ۱۳۸۳ به عنوان محقق نمونه کشور و در سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۸ چهار سال پیاپی به عنوان محقق نمونه از طرف سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی انتخاب شد. از اهم فعالیت دکتر سید حسین صباغ‌پور در طول خدمت می‌توان به معرفی ارقام نخود اصلاح شده هاشم، آرمان، آزاد، ثمین و ارقام عدس اصلاح شده کیمیا و بیله سوار، همکاری در معرفی ارقام نخود سعید، آنا، آنا، سارال، منصور، عادل و ماشک، تالیف و ترجمه کتاب‌های مکانیزیم‌ها و شاخص‌های تحمل به خشکی در گیاهان، سند ملی برنامه راهبردی تحقیقات حبوبات کشور، انتشار ۶۸ مقاله در مجلات علمی و پژوهشی داخل و خارج کشور، ۱۶۱ مقاله در همایش‌های علمی داخلی و بین‌المللی را نام برد. دیگر فعالیت‌های علمی ایشان شامل عضو هیئت تحریریه مجلات پژوهش‌های حبوبات ایران، تولیدات گیاهی، نشریه فناوری زیستی در کشاورزی، عضو کمیته مشورتی حبوبات در CGIAR، رئیس شبکه آسیایی غلات و حبوبات و رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان همدان اشاره کرد. در سال ۱۳۹۶ با درجه استادی با پایه ۳۳ به افتخار بازنشستگی نائل گردید.

خبر انگلیسی

The first Dragon's head variety released for rainfed conditions of Iran. Dragon's head

(*Lallemantia iberica* F. & C. M.) originated from Caucasian region. That has been found in Syria, Iran, and Iraq. *Lallemantia iberica* with vernacular name Balangu shahri and with edible uses of leaves, oil, seed and traditional uses as reconstituent, stimulant, diuretic and expectorant. In 2010 the local varieties from different parts of Iran collected and evaluated in rainfed condition. During 10 years study on local varieties of this crop it has revealed that Kurdistan local variety had the best performance in different rainfed areas of Iran. So in 2020 it has been released as a first Dragon's head variety for rainfed condition in Iran and named Sara. This new variety introduced as suitable oilseed crop that can be planted in